

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.

Velja za vse leto.....\$6.00
Za pol leta.....\$3.00
Za New York celo leto...\$7.00
Za inozemstvo celo leto...\$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.

Issued every day except Sundays
and legal holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 32. — ŠTEV. 32.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 8, 1922. — SREDA, 8. FEBRUARJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

NOVI PAPEŽ, PIJ XI. — PRIJATELJ AMERIKE.

NOVI PAPEŽ PIJ XI SE IZRAŽA ZELO POHVALNO O AMERIKI. — V SVOJI MLADOSTI JE BIL ATLET TER VELIK LJUBITELEJ ŠPORTA IN TURISTIKE.

Rim, Italija, 8. februarja. — Pariski časopisi pišejo, da pome-
"Jaz upam, da me bo Amerika, to je dežela, katero občudujem in jo ljubim, vzljubila."

Gornje besede je rekel novi papež ameriški kardinal O'Connell, ki je prisel v Rim prekasno, da bi se mogel udeležiti papeških volitev, in katerega je potem novi papež sprejel v posebni avdijenci. Ameriški kardinal je izjavil časnikarskim poročevalcem sledeče:

— Ravno kot sem se vrnil od papeža, ki me je sprejel v posebni avdijenci. Novi papež je izrazil svoje občudovanje, ker nisem mogel pravočasno prispeti, da bi se udeležil papeških volitev. Prosil me je, naj izročim njegovo sporočilo Ameriki.

Novoizvoljeni papež je blagoslovil z balkona vatikanske palače zbrano množico na trgu svetega Petra. Novi papež se je pojavil na balkonu nato, ko je prišel Chigi stopil na balkon ter jvil novega papeža z besedami: — Njegova svetost papež Pij XI. Novi papež govori sedemindvajset jezikov, med temi tudi izborni angleščino. On je vnet hribo-lazec ter ljubitelj narave in je že naredil ture na goro Monte Rosa Mont Blanc.

Ko se je novi papež pojavil na balkonu ter pogledal na trg, kjer je bila zbrana ogromna množica ljudstva, je vajojstvo, ki je stalo na trgu, prezentiralo orojce. Papež je s čistim in zvonkim glasom prečital Oremus ter nato blagoslovil množico. Blagoslovu so sledile navdušene ovacije, ki jih je prirejalo ljudstvo novemu poglavarju rimske - katoliške cerkve.

Kardinal Ratti, knezoškof milanski in sedanjí papež, je dobil pri sedmem glasovanju 38 glasov. Velikanska množica ljudi, ki je stala celo dopoldne na desku na trgu svetega Petra, ni bila izprva gotova, je li dim, ki se je kadil iz dimnika Sikstinske kapele, črn ali bel, toda pojav novega papeža je razpršil kmalu vse dvome. Po papeškem blagoslovu so izmenjale papeške garde pozdrave z vojaštvom italijanske armade, ki je stražilo trg.

Pariz, Francija, 8. februarja. — Izvolitev kardinala Rattija papežem je bila sprejeta v Parizu z velikim zadovoljstvom. Nekateri

pariski časopisi pišejo, da pome-
ti ta volitev "zavezniško zmago".

Novi papež je velike in močne postave. V svojih mladih letih je bil atlet, zato je še sedaj njegova telesna konstitucija fizično popolna, dasi je star 64 let. Bil je velik ljubitelj športa ter je gojil poleg turisticke zlasti rokoborbo.

Njegov prednik je bil plemenitega rodu. Ratti pa je bil sin revnih staršev v Desio, blizu Milana. Kot mladi vaški župan, je s svojo atletiko zbudil zanimanje milanskega prelata. Ta prelat je vpe-ljal mladega duhovnika v slavno milanski knjižnici. Dela one knjižnice so ga navdahnila s pisateljevanjem, nakar je potem v teku dvajsetih let spisal preko šestdeset del.

Glas o njegovi slavi se je naglo razširil in papež Pij XI. ga je pe-zval v Vatikan ter mu izročil službo vatikanskega knjižničarja in arhivarja. Med tem je bil imenovan tudi monsignorjem.

Ratti se je nato vrnil v Milan, kjer je imel bolešno staro mater. Skrbel pa je tudi nadalje za vatikansko knjižnico, in tamkaj se je tudi sestil in seznanil z ameriškim milijonarjem Morganom, ki je prišel v Rim, kjer je skušal dobiti človeka, ki bi mu prevzel neko delo stare egipčanske literatu-re. Med Rattijem in Morganom je nastalo veliko prijateljstvo.

Monsignor Ratti je bil nato od-posan na Poljsko kot apostolski vikar ter je bil tudi član plebi-seitne komisije za šiezjsko ozem-lje.

CSEM PREMAGARJEV UBITIH.

Huntington, W. Va., 7. febr. — Osem mož je bilo ubitih, dva sta bila težko poškodovana, in enega pogrešajo vsled rovske eksplozije, ki se je završila danes zvečer v nekem rovu Marietta Coal Co. v Pinson Fork, Ky. — Tozadevno sporočilo je prišlo danes semkaj.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ-VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

NOVI PAPEŽ — PIJ XI.

Operacija v Sing Singu baje proti postavi.

Postava zahteva, da je treba trup-la usmrčenih kaznjencev takoj pokopati.

Ossining, N. Y., 8. februarja. George Hauser, kaznjence v Sing Singu, kateremu so vcepili žlezo nekega na električnem stolu usmrčenega morileca, se počuti dobro, toda je še vedno v postelji. — Sedaj se je pričela razpravljati o tej operaciji in jetnišnični uradniki izjavljajo, da je legalno pravilo, ki določa, da se ne sme noben del telesa vzeti truplu — usmrčenega kaznjence.

Da je bila ta operacija izvršena ne zanikajo, toda vprašanja, kdo je vzel žlezo usmrčenemu človeku iz telesa ter jo vcepil Hauserju, nočejo rešiti in objaviti. — Dr. Townsend, o katerem je bilo rečeno, da je izvršil operacijo, neče ničesar vedeti o tem, da bi vzel žlezo iz kakšnega mrtvega telesa.

Mnenje uradnikov jetnišnice je da bi bilo vzeti žlezo iz mrtvega telesa kakšnega kaznjence nepo-stavno. Nato so uradniki navedli primere, ko se je pred leti možna ne usmrčenih ljudi pošiljalo nekemu newyorskemu specialistu, ki jih je potem preiskaval. Toda to postopanje so potem prepove-dali.

Postava je zelo natančna glede predpisov, ki veljajo za trupla usmrčenih kaznjencev, — je dejal neki uradnik, — ter pred-piše, da se mora trupla takoj pokopati, in sicer kakršna so, iz-vezemsi, če jih ne vzamejo sorod-niki obsojencev.

ULSTER PROTI IZPREMEMBI MEJA.

London, Anglija, 7. februarja. Irska kriza radi vprašanja ulster-skih meja je zavzela danes zve-čer resen značaj, ko je poslal Sir James Craig ministrskemu pred-sedniku Lloyd George-u pismo, v katerem odklanja odločno spre-jem katerikoli izpremembe sedaj obstoječih meja med Ulstrom in južno Irsko. Sporočilo ulsterskega ministrskega predsednika, ki je sledilo sestanku severo-irskega kabineta, je zavzelo svoje stališče na temelju pisma, naslovljenega na Sir Craiga dne 20. julija pre-teklega leta, še predno so se pri-čela pogajanja s Sinnfeinci. V dotičnem pismu je angleški mini-strski predsednik izjavil, da mo-ra vsaka uravnava vključiti "pol-no priznanje obstoječih polnomo-in privilegijev vlade severne Ir-ske in da se teh pravic ne sme

Morilec Landru pričel zopet upati.

Kosti, ki so jih našli na njegovem vrtu, so bile baje prenesene tja s pokopališča.

Pariz, Francija, 8. februarja. — Henri Landru, obsojeni morilec žensk, je pričel danes zopet upati, da končno morda vendar še uide guiljotini. Vsled nekega pisma, katero je prejel od Moro - Giafe-rja, svojega odvetnika, se mu je porodilo novo upanje, da mu do-dol morda dovolili novo obravna-vo.

To pismo, ki j je poslal odvet-niku, je pisal neki Hector Vigour-cux, sosed Landruja v Gambaisu. Ta pravi, da je videl nekega člo-veka, ki je rotil s pokopališča ko-sti ter jih zakopalav na vrtu Lan-drueve vile.

Pisce pisma nadalje pravi, da je videl omenjenega človeka, ne-kega vaškega idijota, kako je o-polnoči prenašal kosti.

Proti Landruju ni bilo tokom obravnave praznoprav nobenih pravih dokazov in glavni dokazi so obstojali iz peščice ožganih ko-sti, ki so jih našli v njegovi peči.

Landrujev odvetnik sicer pravi, da ima malo upanja, da bi se vsled tega pisma dovolilo Landru-ju novo razpravo, vendar pa, da je storil svojo dolžnost ter poslal pismo, nato ko je je Landru pre-čital, justičnemu departamentu. — Ko so hoteli dobiti nadaljne in-formacije, so pričeli iskati ljudi z imenom, katero je podpisano na pismu. Našli so res več ljudi s tem imenom v dotični okolici, a nihče od teh ni hotel priznati, da je pisal pismo.

LED NA BALTIŠKEM MORJU.

Stockholm, Švedska, 8. ebruarja. — Vsled neobičajno hude zi-mne je na Baltičkem morju toliko ledu da resno ogroža plovo. — Ied je preko 15 čevljev debel in črtno kose tega ledu prinašajo v luke morski toki, vsled česar je promet v teh lukah zelo otežo-čen. Stotine milj morja je pokri-ta z ledom.

razveljaviti brez privoljenja se-verne Irske".

Resnost, s katero se ozira Lloyd George na spor med severno in južno Irsko je razvidna iz dej-stva, da je pozval zastopnike prostre irske države, naj se se-stanejo z njim na predvečer se-stanka parlamenta.

Arthur Griffith je dospel sem-taj iz Dublina, da se pridruži Collinsu in drugim na konferenci z angleškim predsednikom.

Lloyd George vesel uspehov konference.

Eden največjih uspehov v zgo-dovini sveta, — je rekel v poslan-ski zbornici. — Tesneje vezi z Ameriko.

London, Anglija, 7. februarja. Kralj Jurij in ministrski predse-dnik Lloyd George sta danes pri formalnem sestanku parlamenta visoko pohvalila delo razorože-valne konference v Washingtonu. Kralj je v svojem prestolnem go-voru proslavil inicijativo predse-dnika Hardinga ter dal izraza svo-jemu zadovoljstvu vspehu tesnej-ih vezi, katere se je v Washing-tonu sklenilo med Anglijo in Zdr. državam. Lloyd George pa je označil konferenco v Washing-tonu kot "enega največjih dogod-kov v zgodovini sveta."

To je bilo prvo zasedanje par-lamenta izra časa, ko je bila de-cembra meseca odobrena pogo-dba med Anglijo in Irsko. Kralj je v svojem govoru omenil potre-bo večje narodne ekonomije ter razpravljati tudi o irski uravnavi.

Lloyd George, ki je bil tako za-pusen z razpravami glede irske krize, da ni mogel biti navzoč v parlamentu v času, ko je imel kralj svoj prestolni govor, se je tekot dopoldneva letil v poslan-ski zbornici nardnih problemov. Ponovil je predloge kralja glede skorašnjih reform v zbornici lor-dov ter prešel nato k irskemu vprašanju.

Meja vlada je pripravljena stati ali part z irsko pogodbo.

Lloyd George je namignil, da namerava vsaj za enkrat potisniti na stran vsaj glede ulsterskih me-ja, kajti vprašanje meja bo prišlo na vsto šele potem, ko bo usta-va proste irske države sestavljena in sprejeta.

Z oziroma na odnošaje s Fran-cijo je rekel ministrski predse-dnik, da so bili cilji Francije ved-no isti kot oni Anglije, čeprav se se metode pogosto razlikovale. Franciji je treba pokazati, da ni izolirana, — je rekel, — in Ne-mčija je treba prisiliti do spozna-tja, da bi politika osvete obrnila vse narode proti njej. Po takem svarilu na naslov Berlina, — je dostavil, — se bo Nemčija dva-krat premislila, če se bo lo-tila take politike.

SEDEMNAJST DEŽEL IZORPA-LO SVOJE KVOTE.

Generalni komisar, William Walter Husband je sporočil ko-misarju Robertu Tod večeraj, da bodo vrata Združenih držav zaprta za priselence iz sedemnajstih držav in sicer do 1. julija. Te dr-zave so naslednje:

Afrika, Avstralija, Grška, Ita-lija, "ostala Azija", Palestina, Portugalska, Španska, Atlantiški ctki, Bulgarska, Madžarska, Ju-goslavija, "ostala Evropa", Poljska, Nova Zelandija, Sirija, Tur-cija in okraj Smirne v Mali Aziji. Pravečo posebnost predstavlja pri tem dejstvo, da so vrata Zdr. držav zaprta tudi za italijanske priseljence.

ROJAKI, NAROČAJTE "SLO-VENSKO-AMERIŠKI KO-LEDAR!"

Te zanimive knjige imamo že malo v zalogi. V nji so najboljši članki za sodobne razmere. Ko-lod stane s poštnino vred 40 centov. Vsa, kdor ga je naredil, je bil knjim zadovoljen. Na delo, dokler je čas.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City,

SANDS OBTOŽEN KOT MORILEC TAYLORJA.

POLICIJSKI URADNIKI V LOS ANGELES IZJAVLJAJO, DA BO POGREŠANI TAJNIK UMORJE NEGA RAVNATELJA FORMALNO OBTOŽEN UMORA. — MABEL NORMAND IZ SEBE PRI MRTVAŠKEM ODRU.

Los Angeles, Cal., 7. februarja. Detektivski seržant, Edvard King takajšnega policijskega depart-menta je izjavil, da se bo dvignilo obtožbo proti Edvardu Sands, alias Edvard Fritz Strathmore ra-di umora njegovega prejšnjega de-lodajalca, Williama Desmond Taylorja. Soglasno s Kingom bo temeljila obtožba na novih in pre-čiščevalnih dokazih, katere se je razkrilo danes.

Los Angeles, Cal., 7. februarja. Miss Mabel Normand, znana ki-nematografska igralka, se je ne-zavestna zgrudila na tla danes popoldne, ko se je skušala zad-njdi ozreti v lice Williama Tay-lorja, ki je bil umorjen pretekle srede. Na tisoče senzacije željnih možkih in žensk, ki so hoteli vi-deti filmske "zvezde" v resnič-nem življenju, je stalo mekle na ulici pred katedralo sv. Pavla, ko so odnesli nezavestno Miss Nor-mand proč.

Ceni se, da je bila najmanj 30 tisoč ljudi v notranjosti katedra-le in izven nje. Tako velikanska je bila gneča zunaj, da se je več žensk onesvestilo.

Danes zvečer je bila rošitev skrivnostnega umora prav tako od-daljena kot je bila neposredno po-tem, ko so našli truplo umorje-nega ravnatelja, Edvarda Sands, o katerem se je v pričetku dneva poročalo, da so ga prišli v ne-kem majhnem mestu v Nevadi, je še vedno na prostih nogah. Do-gualo se je namreč, da aretirani razi ni Sands kajti pokazal je po-licijskim organom leseno nogo, doim je znano, da ima Sands obe nogi zdravi.

"Slavna kino-zvezda", o kate-ri se je poročalo, da je bila zaslišana tekot dneva, je bila neka igralka zadnje vrste, o kateri se ni nikdar domnevalo, da ji je kaj posebnega znano glede cele zade-ve. Newyorken, o katerem se je glasilo, da je zaročenec igralko Mary Miles Minter in ki je baje pobegnil iz mesta potem, ko se je izvedelo za umor Taylorja, je moral dejanski oditi z svojega ho-tela, ker ga je spodil iz njega ho-telski detektiv radi nesramnega obnašanja proti ženskim gostom.

Omedlevica Miss Normand je predstavljala višek pogrebnih slo-vesnosti. Krsta je stala tik za glavni vrtni cerkve, skoro za-kopana v cvetje, katero so poklo-nili zamreznemu njegovi prijatelji, odlični in ponižni, ki so prišli z rim v stik tekot njegovega delo-vanja kot filmski ravnatelj. Ca-nadski vojak, s svetinjami na pr-ih, s sklonjenimi glavami in puš-kami na ramenih, so stali na vsa-lem vogalu krste. Par korakov vstran je stal Sussue Hayakawa, japonski kinematografski igralec, dolgoletni prijatelj ravnatelja, z obrazom, ki je bil tako brez iz-ra-za kot oni sfinje.

Med navzočimi je bilo dosti "zvezd", a oni, ki so pričakovali, da bodo videli Mary Pickford, ki odpluje kot letni parnik 11. februarja na Reko. Med vožnjo se bo vstavil v najlepši mestih. Vsi potniki tretjega razreda bo-do nastanjeni v kabinah.

Cena do Reko \$106.00 ter \$5.00 vojnega davka.

Frank Baker State Bank,

"C A R M A N I A",

ki odpluje kot letni parnik 11. februarja na Reko. Med vožnjo se bo vstavil v najlepši mestih.

Vsi potniki tretjega razreda bo-do nastanjeni v kabinah.

Cena do Reko \$106.00 ter \$5.00 vojnega davka.

Frank Baker State Bank,

Fairbanks, Chaplina, Nazimovo in druge, so bili razočarani. Te zvezde očitno niso tako željne kazati se v javnosti kot se sploš-no domneva.

Krste, v kateri se nahaja trup-lo umorjenega ravnatelja, niso definitivno zabili, ker pričakujejo prihoda njegove devetnajstletne letne hčerke, ki se nahaja na poti iz New Yorka v Californijo.

Med lastnino umorjenega so našli tudi ljubezensko sporočilo, katero je poslala umorjenemu znanu mladi igralka Mary Miles Minter To sporočilo se glasi: — Najdražji: — Jaz te ljubim. Jaz te ljubim. Jaz te ljubim. XXX. — Vedno tvoja, X. Mary. (X pome-nja poljub. Igralka Minter je stara devetnajst let ter je brez dvo-ma že zelo napredovala v ljube-zenski umetnosti, da je pisarila ta-ka sporočila petdeset let starem in sivemu ravnatelju, o katerem je brez dvoma vedela, da ima na sotine drugih "zvezd").

Smrt indijanskega patriarha.

V Minnesoti je umrl Indijanec, ki je baje dosegel starost 137 let. — Čvrst in zdrav do konca.

Cass Lake, Minn., 7. februarja. Gabina-Ginn-Vons, znan tudi pod imenom John Smith, Čipeva Indi-janec, o katerem se je glasilo, da je bil star 137 let, je umrl danes takaj po teden trajajoči boleznii, za pljučnico.

Stari Indijanec, kot je bil sploš-no znan, je bil čvrst in jak do pred šestimi meseci, a od onega časa naprej ga ni nikdo več videl izven hiše njegovega adoptirane-ga sina. Pred onim časom je imel navade čakati na vse vlake, ki so prišli na postajo ter prodajati potnilom razglednice. Pred enim letom je popolnoma oslepel.

Urad Združenih držav za indi-janske zadeve je sprejel trditve tega starega Indijanca ter njego-vih tovarišev v rezervaciji v Minnesoti, da je to "najstarejši živi človek na svetu". Rojen je bil baje leta 1785, vsled česar je bil približno toliko star kot usta-va Združenih držav. Preživel je sedem žena in ko je bil star že nad sto let, se je čutil še dosti mla-dim, da snubi osmo. Otokr ni imel.

Njegovo nekoč mogočno telo se je polagoma posušilo, njegovi lasi se so postali beli kot sneg in lice je bilo razoroeno od gub tako, da je izgledal kot posušena hrushka, a njegov korak je bil še vedno elastičen. Nad vse je ljubil godbo in rad je šel celih dvanaest milj daleč, da je čul godbo.

PRELOŽITEV GENOVSKO KONFERENCE?

London, Anglija, 8. februarja. Soglasno z Westminster Gazette je dobila angleška vlada od fran-cose poslanico, v kateri se stavlja mujen predlog, naj predloži ge-novsko ekonomsko konferenco za tri mesece.

INDIJSKE DIJAKINJE POZI-VAJO NA UPOR.

London, Anglija, 8. januarja. Indijske studentke so se priko-pile vrstam nacionalističnih agita-torjev ter pozivljajo narod na u-por, posebno v okrajih Calcuta in Alahabada, kjer so izbruhnili no-vi nemiri.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po nižji ceni, zanesljivo in hitro.

Vicraj se bife naše cene sledote:

Jugoslavija:

Razpoložila na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.20	1,000 kron	\$ 3.80
400 kron	\$ 1.60	5,000 kron	\$ 18.50
500 kron	\$ 2.00	10,000 kron	\$ 36.00

Glasom naredbe ministrstva za pošte in telegraf v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati denar pošto edinole v di-narjih; za vsake štiri krome bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krome ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedene ozemlje:

Razpoložila na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.90	500 lir	\$ 25.00
100 lir	\$ 5.30	1000 lir	\$ 49.00
300 lir	\$ 15.30		

Nemška Avstrija:

Razpoložila na sadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank na Dunaju.

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške dolarje. Naša pristojbina za vsako posamerno nakazilo do \$10.— znaša 50 centov; od \$10.— do \$50.— po \$1.—; in za večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričako-vano; iz te razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaspel. Mi računamo po ceni letga čas kot nam poselni denar v roka.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podru-žnic imamo najameno hvarščino upoševati pogoje, ki bodo velike ka-risti na eno, ki so se ali se bodo prednavorili naše banke.

Denar nam je posliči najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK MAKHER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Printed and Published by
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDIE, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
68 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in vsakodnevno.
Ena leto vajo list na Ameriko \$7.00
Ena leto vajo list na Evropo \$5.00
Ena leto vajo list na Azijo \$3.00
Ena leto vajo list na Avstralijo \$4.00
Ena leto vajo list na Japonsko \$6.00
Ena leto vajo list na Indijo \$5.00
Ena leto vajo list na Afriko \$4.00
Ena leto vajo list na Oceanijo \$3.00
Ena leto vajo list na Srednjo Evropo \$4.00
Ena leto vajo list na Južno Evropo \$3.00
Ena leto vajo list na Severno Evropo \$2.00
Ena leto vajo list na Azijo \$3.00
Ena leto vajo list na Avstralijo \$4.00
Ena leto vajo list na Japonsko \$6.00
Ena leto vajo list na Indijo \$5.00
Ena leto vajo list na Afriko \$4.00
Ena leto vajo list na Oceanijo \$3.00
Ena leto vajo list na Srednjo Evropo \$4.00
Ena leto vajo list na Južno Evropo \$3.00
Ena leto vajo list na Severno Evropo \$2.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Printed Every Sunday and Holiday.
Subscription yearly \$5.00

Advertisements on Agreement.
Single lines 10 cents per line per week. Longer lines and special advertising rates on application.
All advertising copy must be received at least 10 days before publication.

GLAS NARODA
68 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2576

ZAVEZNIKI IN NOVI PAPEŽ

Newyorški angleški listi javljajo s ponosom, da so izvojevali zavezniki nadaljnjo veliko zmago in sicer z izvolitvijo kardinala Ratti-ja na prestol svetega Petra.

Svojo trditve utemeljujejo z izjavo, da je rekel kardinal Ratti ob času, ko je stopila Italija na stran zaveznikov, po dolgem barantanju z Avstrijo in Nemčijo, naslednje krilate besede:

— Če bi ne imel sivih las, bi slekel svojo sutano ter prijel za puško.

Nočemo trditi, da niso vodili takrat sedanjega novega papeža čisti motivi Brez dvoma je bil trdno uverjen, da je treba združiti nemški imperijalizem ter spravi ti sveta moro, ki je ležala na celi Evropi, — moro kaiserstva in nemškega "dranga" proti Orijentu.

Brez dvoma je domneval mož, da bo po porazu nemškega militarizma svet čisto drugače izgledal kot je dotedaj, da se bodo obeli narodi Evrope in narodi sveta v bratskem objemu, oproščeni nevarnosti, ki je pretila vsem. Vse to je bil baže tudi pripravljen prijeti za puško ter se zakopati v jarke v boju proti avstrijskim barbarom mi večnim sovražnikom združene Italije.

Sedaj pa je papež brez dvoma vesel, da ni izvršil svojega namena, kajti če bi bil storil to, bi ne poveljeval danes Vatikanu ter bi tudi ne postal duševni oče in vodja onih nemških in avstrijskih barbarov in volkodlakov, proti katerim se je hotel boriti s puško v roki.

Sedaj je prišel do spoznanja, — kajti brez dvoma je razborit mož, ki dosti misli, — je moral priti do spoznanja, da je bil izbruh splošne svetovne vojne neizogibna posledica kapitalističnega in trgovskega tekmovalstva med velikimi narodi Evrope, medsebojne zavisti, ljubosumnosti in medsebojnega sovraštva med velikimi narodi, ki si prisvajajo naslov voditeljev evropske kulture in civilizacije in da ni mogoče niti temu, niti onemu med temi narodi naprtiti izključne krivde radi dejanskega izbruha grozne svetovne morije in splošnega uničevanja, kateremu smo bili mi vsi priča.

Kar je skušala izvesti Nemčija, namreč razširiti svojo vladu proti iztoku, podjarmiti si Balkan, Turčijo, Malo Azijo in naprej celo južno Azijo do slavnega Kitajskega zidu, — so izvajale druge evropske države že davno in v še večjem obsegu kot pa je skušala delati to Nemčija.

Razlika je obstajala le v tem, da je imela Nemčija v Angliji, Rusiji, Franciji in Italiji že rivalke, tekmovalke, katere je morala upoštevati, dočim je lahko Anglija v prejšnjih časih širila svoj imperij, ne da bi zadela na kak izdaten odpor ali vsaj ne na kombiniran odpor združenih zavistnikov.

Seveda, tudi Anglija je morala najprvo spraviti na kolena Španjolsko, Holandsko, Portugalsko in Francijo, predno se je ustanovila v svojem ropu, katerega je izvedla pod krinko trgovskih interesov sfer. Njeno stališče pa je bilo lažje kot pa stališče Nemčije v modernem času. Nadaljni nedostatek Nemčije je obstajal v tem, da je bila brutalna, odkrita, zaljubljena vase in v svojo moč in da je nudila vsled tega svojim nasprotnikom več ranljivih točk kot pa kramarsko-hinavska in zahrbtna Anglija s svojo previdno politiko izigravanja dveh nasprotnikov enega proti drugemu.

Boj za demokracijo in prostost se je pokazal v svoji pravi luči in razmere kot prevladujejo sedaj v Evropi stavlja na laž zavijanje zaveznikov državnikov, da bo po premaganju nemškega militarizma in imperijalizma zasijala Evropi nova doba, — doba resnične prostosti in bratstva med narodi.

Izvolitev kardinala Ratti na prestol svetega Petra pozdravljajo zavezniki kot svojo zmago, kot zmago zaveznikega imperijalizma, zaveznikega izkoriščevanja slabih in premaganih, zaveznikega omahovanja in zaveznikega zagrizenosti kot je razvidna iz postopanja Italije napram Jugoslaviji in postopanja Francije napram poraženi in obubožani Nemčiji.

Smrt pred smrtjo.

Vse polno zmotnjav je na svetu in mnogo jih zagleda beli dan tudi po časopisju. Najbolj nerodno pa je vsekakor, ako se komu pripeti, da se pred svojo smrtjo čita v listih o svojem pogrebu ali načinu serti.

Smrt generala Nioxa, bivšega pariškega vojaškega guvernerja, so pred kratkim naznanili vsi večji pariški časopisi. General pa je bil še popolnoma zdrav in je — smehtljajoč se — čital vesti o svojem pogrebu; vendar pa se mu ni niti sanjalo, da bo v resnici čez 14 dni ležal na mrtvaškem odru in da ga bodo pokopali z enakimi ceremonijami, kakor so bile popisane v časopisih še za časa njegovega življenja.

Pa še mnogim drugim so se zgodili podobni slučaji. Na primer pred kratkim umrlemu slavnemu francoskemu skladatelju Saint Saensu približno pred dvajsetimi leti.

Najintenzivnejše pa je vsaki način na večerjo v arzenal!

Iz Slovenije.

Smrt redovnika.

V rajhenburškem samostanu trapistov je umrl vsled srčne hibe P. Maurus Reberšek.

Male nesreče v Mariboru.

18letni trgovski nastavljenec Jurij Balog je na ledenih tleh padel in si izpahnil desno roko. Enaka nesreča se je pripetila 82-letni starki Mariji Gradišnik.

Ponesrečen beg.

Avstrijski jetniški kapelj Josip Orešek je imel eskortirati do jugoslovanske meje zaradi suma umora v Celovcu zaprtega Ivana Korošca iz Celja. Jugoslovansko sodišče je zahtevalo Koroščevo izročitev. Nedaleč od meje pa je aretirane paznik ušel ter stekel proti gozdu. Paznik je streljal za njim in ga ranil. Korošca so potem naše obmejne čete prijele.

Lep primer narodnega in človeškega čuta.

Znana rodoljubna rodbina Hinka Brillija, lekarnarja v Litiji, je prevzela enega otroka narodnega mučenika Kromarja v popolno oskrbo. Dalje je nad vse požrtvovalna gospodična Cilka Brillnik v Ljubljani nabrala med 375 darovalci lepo svoto 3296 Din 25 par in dva zavitka različnega blaga kot darilo vdovi in otrokom Kromarjevim. Kostni narodnega mučenika Kromarja se prenese dne 23. aprila na slavnosten način iz Suhega bajerja v Črnomelj.

Kralj Aleksander v Sloveniji.

Pred kratkim se je pripeljal kralj Aleksander v Slovenijo ter odšel na lov na divje koze v kamniške planine. Kjerkoli je ljudstvo spoznalo kralja, ki je potoval incognito, ga je pozdravljalo.

Korist zadružništva.

Kako lepe dobičke bi imel slovenski kmet, če bi bolje vpošteval zadružništvo, nam dokazuje "Splošna gospodarska zadruga v Sevnici ob Savi". Dasi je plačala ta zadruga svojim članom v jeseni vse poljske pridelke tako kakor vsi drugi trgovci, je izplačala sedaj svojim zavednim članom doplačilo v znesku 64.932 K. Če ne bi bilo zadruge, bi to lepo svoto pospravili drugi. Tako pa je prišel kmetovalec do svojega polnega dobička. Iz tega se najlepše vidi, kako velikanske koristi rodi zadruga. Vsa čast zadrugi!

200 glav živine

se vsak dan pobije v mariborski mestni klavnici. Meso gre v Italijo. Kljub temu, da je Italija naravnost navezana na našo živino, dela vendar silne zapreke našemu izvozu. Izvoza našega mesa sicer ne more preprečiti, pač pa hoče, da posredujejo za trgovino zgolj Italijani. Slovenski kmet naj prodaja v Italijo meso po 24 do 30 K kilogram, italjanski prekupčevalci pa naj ga prodajajo naprej po 6 do 10 lir. Italija je že vsepovsod ovirala naš izvoz. — Dočim Italijani vedno bolj otežujejo izvoz naše živine, je Francoska dovolila uvoz naše živine na Francosko celó carine prosto. Ker je francoski frank dvakrat toliko vreden kot italjanska lira, je gotovo, da bi mogli z dobičkom izvažati živino na Francosko.

Tovarno za vagon

nameravajo zgraditi v Strnišču pri Ptuj. Tovarno bodo zgradili deloma z domačim, deloma s tujim (nemškim) kapitalom.

Proti delitvi Slovenije v dve oblasti.

Občinski odbor v Spitališču je odločno protestiral proti delitvi Slovenije v dve oblasti, posebno pa še proti temu, da bi se občina Spitališč priključila mariborskemu obilstvu. Le če kaj zaleže!

Palačo Trboveljske družbe

prav pridno gradit v Ljubljani, kamor bo družba prenesla svoj sedež. Mesto bo na davkih s tem prav znatno pridobilo.

Poročil se je

Frane Lončar, učitelj in posestnik v Ljubljani z gospodično Štefko Fine iz Ljubljane.

Smrtina kosa.

V Zagrebu je umrl vpokojeni tajnik hrvatsko-slovenskega gospodarstvenega društva Fran Kuralt, rodom Slovenec iz Mengja, v starosti 74 let. Kuralt je bil svoje-

dobno profesor na višji kmetijski šoli v Gorici, kjer je urejeval tudi "Gospodarski list". V 25.000 izvodih je izdal "Pouk v sadjereji za slovenske kmete".

V Jurklostru je po dolgem bolehanju umrl veleposestnik, mešar in gostilničar Anton Gradt, star 46 let.

V Celju so pokolali trgovca Ivana Zampurattija iz Gradca, rojenega Celjana, ki je umrl tamkaj v starosti 38 let.

Občinsko gerentstvo pri Devici Mariji v Polju.

Prisedniki občinskega gerentskega sosveta pri D. M. v Polju, ki so prestali poslovanje, so razrešili svoje dolžnosti. Nanovo so imenovani za prisednike tega sosveta: Franc Jamšek, Franc Gradt, Anton Maček, Andrej Avšič, Jožef Hromec, Jožef Mihelič, Franc Gomolj, Ivan Dimnik, Martin Cimerman in Feliks Svetek.

Nova bančna palača v Mariboru.

Petnadstropno palačo prične graditi prihodnjo pomlad Zadruga gospodarska banka na Aleksandrovi cesti v Mariboru. To bo največje poslopje v Mariboru. Razen Zadruga gospodarske banke se bo v novem poslopiju namestil tudi klerikalni "Tiskovni dom".

Sedež falske elektrarne v Mariboru.

Falska elektrarna se je že kolikor toliko nacionalizirala. Vodstvo jugoslovanskih interesov ima Narodna banka. Kakor poroča list "Tabor", se premesti sedež družbe v Maribor.

Selska služba pri pošti Grosuplje.

S 1. januarjem se je preuredilo pri pošti Grosuplje dostavljanje poštinih pošilk po selskem pismonosilni tako-le: I. okraj obsega kraje: Jerova vas, Gradišče, Perovo, Hrašnje, Vrbače, Cikava, Sela in Brozje; II. okraj pa kraje: Dolenja Slivnica, Malo in Veliko Mlačje, Boštanj, Zagradec, Gotina, Dolenja Dubica, Gorečja Dubica, Blato in Prapreče. Dostavlja se v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto. Dostavlja se je uvedla nanovo le za kraje Brezje, Jerova vas in Sela.

Ne gasi, kar te ne peče.

V Žabnici pri Škofji Loki so priredili fantje igro "Deseti brat". Predstavi so se zbrali v Oblakovi gostilni v Žabnici, kjer so se ga posteno nasrkali. Polagoma se jim je kri tako razvnela, da so se začeli pripraviti, kakor se je seveda razvil tudi pretep. Posestnikov sin Matej Šifrer iz Žabnice je hotel pomiriti razburjene duhove in je stopil zato med pretepece. Radi tega je bil nenadoma ožen v strel. V metu sta se po domače Grajski in Melin iz Bitenj vrgla na Šifrerja in ga pričela za njegovo posredovanje obdelovati z noži. Šifrer je dobil težke vbojbe v glavo, desno roko in trebuh, tako da so mu izstopila čreva. Nevarno ranjenega so morali oddati v bolnišnico, vročevrne pa je aretiralo orožništvo ter jih odpeljalo v zapore okrajnega sodišča v Škofji Loki.

Napad na cesti.

Ivan Privost, žagar iz Gorji pri Bledu, se je vračal ponoči domov. V temi sta mu sledila delavca Tomaž Jensterle in Ivan Por ter ga končno zahrbtno napadla. Eden izmed obeh je sunil Privosta z neko topo stvarjo s tako silo v hrbet, da je bil težko ranjen in se ga morali prepeljati v bolnico.

Nervisti hlapec.

V Ljubljani je bil aretiran hlapec Josip Križe, bivši uslužbenec tovarne za konzerve na Vrhniki. Vodstvo ga je poslalo v Ljubljano, da dvigne pri neki banki znesek 15.000 K, s katerimi je potem Križe pobegnil v Bosno in tamkaj veseljačil na žive in mrtve. Ker so se mu že močno posušili, se je vrnil v Ljubljano, kjer so mu takoj poskrbeli stanovanje v zapornih deželnega sodišča.

Slavonija delniška družba za industrijo drva.

je osnovala za svoja podjetja v Madžarski posebno madžarsko družbo s kapitalom v znesku petih milijonov kron.

Peter Zgaga

V New Yorku poznam slovensko deklico, ki misli, da je lepa in mlada, pa ni to niti ono. In misli, da zna peti kot kanarec, pa se salamensko moti.

Zadnjič sem jo videl na nekom koncertu. Pol jarda oblike je imela na sebi.

Nekdo me vpraša, kako mi ugaja.

— Njena postava je taka — sem odvrnil — kot proračun jugoslovanske vlade.

— Zakaj?

— Zato, ker je povsod primanjkljaj in nikjer nobenega pokritja.

Pavlu Zgagi.

Prosim te — moj brat po sili: zprotekarjev se usmili! Prej ljudje so eksklaks pili, a odkar jim z "umotvori" Pavle Zgaga ljubko dvort, vsak prebavlja gori, doli, kdor v torbo mu pošill.

Ko bo prevel Zvonko svoje delo za Knjižno Matico v slovenski jezik, bo treba še precej stroškov in veliko dela, da bo nekdo njegov prevod v slovensčino prev.

Uredniku je prazen nepopisan list, ki ga slučajno sprejme po pošti, največji blagoslov tega sveta.

No, papeža so izvolili. In kdo je novi papež? Italjan, seveda.

Toda vsaka stvar ima svoje meje. Napočil bo čas, ko to velevažno mesto zavzemal človek druge narodnosti.

Newyorški rojaki se gotovo spominjajo razdobja, ko so imeli Tatostij patent na stolico društva sv. Petra v Broklynu.

Sedaj ga nimajo več ...

In Skaza piše v svojem "listu":

— Ko se boste ponoči prebudili, boste videli v kotu tajinstveno svetlobo. Vedno močnejše in močnejše se bo svetilo, slednjič se vam bo prikazal sam Izveličar. Tega ste lahko deležni, če pošljete dva dolarja za "Edinost".

Poročeni možiki ne more biti nikdar popolnoma slab, zato ker ima vedno boljšo polovico.

O novem papežu poročajo:

Ko je bil papeški nuncij na Poljskem, se je z vso silo boril proti boljševiški prepagandi.

Z eno besedo rečeno: on je vreden cerkveni knez in pokoren hlapec mednarodnega kapitala.

Razoročivna konferenca v Washingtonu je določila, da mora vsaka zavezniciška država potopiti toliko in toliko bojnih ladij.

Te določbe je Nemčija že med vojno izpolnjevala.

Možki prav lahko ljubi dve ženski — če ženski ničesar ne vešta druga o drugi.

Newyorčani so veseli, da je Skaza vedno v misli pri njih.

No, v mislih — to že gre nekako.

Tekom preobrata so kričali po Slovenskem: "Mi smo mi, potomci Kvaternika!"

Sedaj proklinjajo svoj rod, ker so vsake kvatre samo enkrat sili.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOTIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lc., Minn.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrti: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 619 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STEKLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spravevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 članov ali članicami.

Jugoslavija irredenta.

Pismo iz Gorice.

Težko je z mirnim srecem opazovati življenje našega bednega — ljudstva v Italiji. Vse nae Primorje je en sam velik spomenik našega trpljenja, povzročena od zločinske-rok nasilnega fašizma. Tembolj se moramo čuditi našim trpinom, ko jih vidimo odločne in požrtvovalne na braniku domače grude, jezika in običajev.

V neenaki borbi za obstanek so vzljubili z novo silo svoj dom in njegove svetinje, oživili domače slovnost in narodno pesem ter se oklenili prosvetnih organizacij.

Silvestrov večer je bil velika narodno - kulturna manifestacija: številne lepe izvedene prireditve so napravile na vsakega udeleženca nemilivo veličasten vtis. — Naše ljudstvo, ki ga hoče združeno v Italijanstvo iztrebiti s takim! barbarskimi sredstvi kakor so palice, bombe, požigi in ječe, je povabilo italijanske oblastnike na slovenske prireditve. V Postojni se je odzval povabilu civilni komisar Cavalli z mnogimi častniki. Večer je končal docela dostojno, kakor da bi naj bilo to prvo — skromno zadoščenje za vse ograme žalitve, ki jih trpi naše ljudstvo.

Toda istočasno nam obeta uradni Italija programatično uničevanje. Omenjam le položaj državnih uradnikov jugoslovanske narodnosti, ki trpe pod neznošnim pritiskom zagrizenih italijanskih tovarišev in predstojnikov. Zgodilo se je, da sta bila v kratkem času na isti erozijski postaji od laških kolegov dejansko poškodovana dva jugoslovanska karabinjerja, en Istran in en Gorčan. — Še huje se godi na železnicih, v mestih pa se čuti to sovraštvo v vseh slojih, celo med otroci. — Voditelji laških nacionalcev, ki iščejo vedno novih povodov za rasila, so spoznali, koliko škoda je prinesla izolacija anektiranih krajev od severnega zaledja in da so jim to jeli dovedlo, da so novo organizirali barbarske napade in celemu svetu dokazali svoje divjastvo. Za Jugoslavijo je sramotno, da gleda tako odpujčno na Primorje. Nikdar ne smemo dopustiti, da bi nas zasluženi narod kleeč ob pogorišču prostvo za sedanji čas.

(Adv.)

Epidemija influence divja zopet.

Preteklo sredo so vsi ameriški listi objavili naslednje brzojavko: "New York, dne 31. januarja. — Slučaji influence so zavzeli epidemije obseg, je izjavil danes zdravstveni komisar Copeland, ko je objavil poročilo, ki kaže, da se je tekom zadnjih 24 ur prijavilo 813 slučajev te bolezni in 283 slučajev pljučnice, 43 smrtnih slučajev je bilo iz teh vzrokov." Številna mesta zapadno od New Yorka poročajo o razmerah, ki kažejo, da epidemija influence vsepovsod hitro narašča. Zdravstveni komisar iz Chicago upa, da bo influence milejše oblike kot pa je bila ona, ki je ubila 4903 ljudi v osmih tednih leta 1918 v Chicago, a kljub temu je položaj zelo opasen in vsled tega naj bi se vsakdo držal glavnega pravila pri influence: "Imejte svoje drobovje odprto!" — Trinerjevo Grenko vino je eno najbolj zanesljivih sredstev v ta namen. Vsek lekarnar ga ima v svoji zalogi. Leta 1918, tekom epidemije, si je Trinerjevo Grenko vino pridobilo na tisoče novih prijateljev. Okoristite se sedaj s to izkušnjo: Trinerjevo Grenko vino izčisti drobovje brez šepanja in drugih neprijetnih simptomov ter ustvarja obrambo telesa. To je pravo sredstvo za sedanji čas.

(Adv.)

Zrno do zrna - pogača,

Kamen do kamna - palača!

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do daljnjega 4% na "special interest account", (posebni obrestni račun). Vloge so zavarovane z najboljšimi fond. Državno nadzorstvo!

82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

FRANK SAKSER STATE BANK
glavno zastopstvo Jadranske Banke

Edgar Allan Poe:

Čudoviti doživljaji Arturja Gordon Pyma.

Za "Glas Naroda" prevel A. Šabec.

Sedmo poglavje.

Dne 10. julija. Danes so poklicali zeko ladjo iz Rio, ki je jela proti Norfolk. Vreme je megljeno in od vzhoda pila lahna veter. Danes je umrl tudi Hartman Rogers, in sicer vsled krčev, ki jih je dobil, ko je spil kozarec groga. Pripadal je ekharjeri — stranki in Peters je imel do njega veliko zaupanje. Rekel je Avgustu, da je krmar zastupil Rogersa ter da se mora tudi on varovati, sicer pride še on na vrsto. Sedaj sta bila poleg Petersa samo še Jones in kuhar te stranke; druga stranka je štela pet pripadnikov. Govoril je z Jonesom, če ne bi bilo mogoče vzeti matu poveljstva, toda ta predlog je bil zelo hladno sprejet, zato ni več o njem omenil. Ta previdnost je bila njegova sreča, kajti popoldne je kuhar formalno prestopil na stran krmarja. Jones je iskal s Petersom prepričati, da je pripravljen in trdno odločen, polastiti se ladje, samo če mu hoče Avgust pomagati. Moj prijatelj mu je takoj pritril ter izjavil, da lahko računam na njegovo pomoč, hkratu pa je smatral to priliko za ugodno, da mu pove o moji navzočnosti na ladji. Presenečenje Petersa je bilo veliko, toda tudi njegovo veselje ni bilo nič manjše, ker se ni mogel na Jonesa več zanašati. — Takoj sta odšla pod krov. Avgust me je poklical ter me seznanil s Petersom. Sklenili smo, da se pri prvi ugodni priliki polastimo ladje, ne da bi pri tem računali na Jonesovo pomoč. V slučaju, da se nam načrt posreči, smo namravali jadrati v najbližji pristan ter tam oddati ladjo. Peters se je odpovedal svojemu prvotnemu načrtu, da bi jadrval v Tih ocean, kajti brez moštva mu to ni bilo mogoče. Računal je na to, da bo potem od sodišča oproščan z motivacijo, da je zagrešil soudeležitev upora v nepristnosti duha, če bi pa bil obsojen, bi ga pa pomislili vsled dejstva, da je ladjo spet strgal iz oblasti upornikov. Naš pogovor je bil prekinjen s klicem: — Vsi možje na krov! Povijte jadra! —

Kakor navadno, tako je bilo tudi sedaj vse moštvo pijano, in predno je spleh pričelo s svojim delom, je v silo zelo naglajeno naprej, vendar pa se jim je posrečilo, jo zapet naravnati. Komaj je bilo vse v redu, je treščil preko krova drugi val, nato tretji, vendar ni nobeden naredil škode. Videti je bilo, da se pripravljajo vihar, ki se je kmalu nato res pojavil, v svoji silo od severa in zapada. Na krovu so vse predmete trdno privezali in pritrili ter povili vsa jadra. Prišla je noč, vihar je postal čimdalje huji in valovi so šli izredno visoko. Tedaj sta prišla k meni Peters in Avgust in pričeli smo s svojim posvetovanjem.

Kmalu smo se zedinili, da si lepše in ugodnejše prilike ne moremo želiti za izvršitev našega načrta, kakor je sedanja, ker v tem trenutku niče ne pričakuje napada. Sedaj ni treba manevrirati, dokler ne napoči ugodnejši vrm, nato pa v slučaju uspešne izvedbe načrta lahko enega ali dva moža oprostimo, da nam pomagata spraviti ladjo v kako pristanišče. Glavna težkoča je bila v tem, ker je bila tako velika razlika v številu moči. Mi smo bili samo trije, oni pa je bilo devet. Imeli so v svoji posesti tudi vse orožje razen par pistol, katere je imel Peters skrite za pasom, poleg katerih je tical tudi veliki mornarski nož. Vseled gotovih znakov — take naprimer, da sekire in drugo tako orodje ni ležalo na svojem mestu, smo sklepali, da krmar sumi Petersa ter da ne bo opustil nobene prilike, da se ga odloži. Kar smo sklenili, to moramo tudi kmalu izvesti, to nam je bilo jasno. Toda treba je bilo iti z veliko previdnostjo na delo.

Peters je nato predlagal, naj gremo na krov, kjer bo on pričel pogovor s stražnikom (Allenom), katerega bo nato nenadoma vrigel preko ograje. Nato naj bi prišla jaz in Avgust, oborožena s čemurkoli ter naj bi zasedla vsod v kajuto, predno bi mogli oni misliti na odpor. Temu sem jaz ugovarjal, kajti nikakor nisem mogel verjeti, da bi se dal mat, ki je bil proketo zvit človek, kar tako premagati. Dejstvo, da je bila straža na krovu, je zadostovalo, da smo se lahko prepričali o njegovem sumu, kajti na ladjah, na katerih ni discipline, navadno ne razpostavljajo straž. Prej ni matu nikoli prišlo na misel, da bi dal na krovu postaviti stražo; da je sedaj to naredil in pa dejstvo, da ni bilo sekir na svojem prostoru, nas je popolnoma prepričalo o pahljivosti moštva ter o nemogočnosti izvedbe Petersovega načrta. Nekaj pa je bilo treba storiti, in sicer čimprej tembolje, kajti pričakovati je bilo z gotovostjo, da bodo poskusili Petersa, ki je bil osumljen, odstraniti pri prvi ugodni priliki, ki se jim bo nudila. — Avgust je nato predlagal, naj Peters pod kakršnokoli pretvezo odstrani kabel iznad onih skritih vrat, kakor bi mi morda lahko izvedli nepričakovani napad iz notranjštine, iz trebuha ladje. — Ko pa smo to stvar natančneje premislili, sm omorili priznati, da bi se tak poizkus pri neprestanem zibanju ladje izjalovil.

Nato se je meni poročila srečna misel, če se ne bi morda moglo vplivati na praznovoren strah in na slabo vest mata. Čitatelji se bodo spominjali, da je eden izmed moštva, Rogers, zjutraj umrl najbrž zato, ker je pil zastrupljeni grog. Vsi Peters je trdno veroval v to, kajti imel je svoje vzroke, katerih nam pa ni povedal. Toda naj bo že kakorkoli, tudi midva sva verjela njegovi trditvi, zato smo sklenili, s tega stališča iti na delo.

Rogers je umrl ob enajstih zjutraj vsled strašnih krčev in njegovo truplo je izgledalo takoj po smrti naravnost strašno. Želodec mu je nernansko otekel in trebuh se mu je napol, prav kakor pri utopljenici, ki je ležal dolgo v vodi. Isto je bilo z rokami, dočim je postal obraz ves vgrbljen in popolnoma bel in to bledoto sta oživila le dva rdeča madeža, ki j uje imel še prej v življenju; eden od teh se je vlekel preko čela, drugi obraz v podolgasti obliki in preko očesa, katero je pokrival kakor rdeča obezva. V takem stanju so prinesli opoldne truplo na krov, da ga pozneje vržejo preko krova. Ko pa je mat zagledal — truplo v tako strašnem stanju, je dal povelje, bodisi da ga je pekla vest, bodisi da se ga je polastil strah ob pogledu na truplo, naj se truplo zasije v vrečo ter z običajnimi ceremonijami spusti preko krova. Ko je dal to povelje, je odšel navzdol, kot da bi hotel zbežati pred svojo žrtvijo. Medtem, ko so se mornarji pripravljali, da izvrše njegovo povelje, je pričel vihar z vso silo besneti, vsled česar so morali pomorščaki odločiti za nedoločen čas svoje opravilo. Truplo so pustili na krovu in voda, ki je pljuskala preko krova, je je splovila na zadnji konec ladje, kjer je še ob času, o katerem govorim, sem in tja butalo, metano od vode.

Nato, ko smo se zedinili glede svojega načrta, smo pričeli kolipom rnoogoče hitro z izvedbo istega. Peters je odšel na krov, kjer ga je takoj ogovoril Allen, ki je stal tamkaj na straži. Usoda tega lopova je bila kmalu odločena: nadlovesko močan Peters se mu je smehljaje približal, kot da hoče z njim govoriti, ko pa je dospel do njega, ga je zgrabil za vrat, zavil ter treščil preko ograje v morje, predno je mogel zakričati. Nato naju je pozval na krov. Naša prva stvar je bila, da poiščemo kaj, kar bi bilo podobno orožju; pri tem opravilo smo morali biti skrajno previdni, kajti nemogoče je bilo tudi samo za trenutek stati na krovu, če se ni človek držal za kako reč. Pa tudi drug vzrok je bil, da smo morali hiteti, kajti mat bi dal lahko vsak trenutek povelje moštvu, da gre k sesalkam, kajti ladja se je vedno bolj polnila z vodo. Po nekotikem iskanju smo mislili, da re bomo našli nič boljega orožja kakor so bili držaji sesalk; eno držalo je vzel Avgust, drugo jaz. Nato smo slekli mrtvecu

Poslanik Vošnjak o šibeniškem incidentu.

Jugoslovanski poslanik v Pragi, dr. Bogumil Vošnjak je izjavil uredniku "Bohemie" o konfliktu med Jugoslavijo in Italijo sledeče:

Mi ne moremo ničesar drugega storiti, nego se postaviti strogo na stališče mirovnih pogodb. — Predvsem pa želimo, da Italija takozvano tretjo cono že vendar enkrat evakuira. To je predpogoj za sklenitev trgovinske pogodbe z Italijo in za ustvarjenje normalnih odnosov.

Kar se tiče reškega vprašanja, Jugoslavija tako dolgo na Reko ne bo poslala svojega zastopnika, dokler se ne izvede evakuacija tretje cone.

Glede ultimata, poslanega baje od italijanskega konzula v Šibeniku na dašmatinsko namestništvo, ki ni nič drugega nego organ ministrstva notranjih zadev, ne moremo dati točnega poročila, ker gre za stvar, ki spada v kompetenco ministrstva notranjih zadev. Po poročilih, ki sem jih dosegal sprejel, ne morem sklepati, da bi korak italijanskega konzula v Šibeniku imel kak ultimativni karakter.

Poslanik je nato v zvezi s temi dogodki prešel na delovanje fašistov in na črnogorske vprašanje ter rekel: Zdi se, da fašisti izkoriščajo v svoje namene nacionalne borbe v Primorju ter nastopajo proti jugoslovanskemu življu. Beogradska vlada je tozadevno že čisto intervenirala ter skuša vse spore z Italijo rešiti mirnim potom. Italijanska javnost pa si nikakor ne sme domišljati, da obstoje v vprašanih zunanje politike v naši državi kakereference. V problemih zunanje politike ni pri nas nobene razlike med srbskim, hrvatskim ali slovenskim stališčem. Naše javno mišljenje ne more pojmiti, da — smatrajo v Italiji Jadransko morje kot — mare clausum.

Dopis.

Cleveland, Ohio.

V nedeljo 12. februarja bo Slovenska Narodna Čitalnica priredila koncert s sodelovanjem pevskih zborov Zarje in Zvona ter dramatičnega društva Ivan Cankar. Ker zadnjih ar let ni priredila nikakršnih zabav, se vabi vse Slovence in Slovenke, da se v obilnem številu vdeležite.

Pred nedavnim časom se je tukaj vstanovil Počlarski klub. Ker dosedaj kaj takega ni bilo v naši naselbini, si je precej pridobil veliko zanimanje.

Klubova naloga je v prvi vrsti podpirati Slovenski Narodni Dom, kar se je precej dobro izkazal, kupil je namreč že pet delnic S. N. Doma. Drugič ima pa tudi dosti poučnega in zabavnega v sebi.

Seje se vrše vsako drugo in zadnjo nedeljo v mesecu od sedmi uri zvečer v S. N. Domu. Sedaj imamo že čez 50 članov in članice ter upam, da se bo v kratkem času še čisti pričeljav in peclarije prijavilo, ker čim več nas bo, tem več zabave bomo imeli ter obenem pomagali, da se čimprej dvigne nova stavba Slov. Nar. Dom.

Josip Podbevšek.
6633 St. Clair Ave.

srajo ter ga vrgli v morje. Peters in jaz sva odšla nato doli, Avgust pa je ostal na krovu na straži, in sicer je stal na istem mestu kot prej Allen, in obrnjen s svojim hrbotom proti vratom kajute, tako da bi vsak, če bi prišel slučajno na krov, moral misliti, da je to Allen.

Kakor hitro sem dospel doli, sem se pričel preoblačiti kot Rogersov duh. Njegova sraja me je prišla zelo prav; bila je to čudna sraja, nekaka ženska sraja, katero je nosil mrtvec preko svoje obleke. Bila je iz modre volne, preko katere so tekla široke bele prog. Jaz sem to srajo oblekel, spodaj na trebuh pa sem si privezal belo blazino, tako da sem bil podoben po obliki mrtvecu Rogersu. Nato sem nataknil na roke bele rokavice, Peters pa mi je namazal obraz najprej z apnom, nato pa je naredil na obrazu krvave lise s krvjo, katero je dobil iz svojega prsta, v katerega se je urezal. — Ni mi pozabili narediti tudi rdeče proge preko očesa, kar je dajalo vsej moji zunanosti strahen izraz. (Dalje prihodnjič.)

Gospodarski problem Rusije.

Obnova Rusije spada med najbolj akutne probleme sedanosti. Zeli pa gospodarska obnova brez politične rekonstrukcije dežele mogoča? Pred spomladjo — preteklega leta je imelo to vprašanje zgolj teoretičen pomen. V zadnjem času pa se je program ruske sovjetske vlade bistveno izpremenil. Postalo je očito, da se je komunistična eksperimentacija ponesrečila. To naglašajo celo voditelji današnje Rusije sami. — V ospredje stopa zopet obnovev kapitalističnega gospodarskega reda z ohranitvijo sedanje politične organizacije. To je takozvani "novi kurz", ki bi ga Lenin tudi rad označil z besedo "državni kapitalizem". Bilanca komunističnega gospodarskega Rusije v letih 1917. do 1921., je zelo žalostna:

Rusija se je pred izbruhom svetovne vojne nahajal v stadiju hitrega, toda še ne dovršenega razvoja kapitalističnega gospodarstva. V ta razvoj je zastavila svoje ovire najprej svetovna vojna in za njo boljseviški, ki so hoteli uničiti kapitalistični in uvesti komunistični gospodarski red. — Tega programa seveda v celoti niso mogli, ker je le razdirati lahko, graditi pa neprimerno težje. Njih načrt se torej ni mogel realizirati in posledica tega je, da sil kapitalistični gospodarski red zopet v ospredje.

Brez dvoma vlada v Rusiji — čvrsto naturalno gospodarstvo. Poljedelci, ki tvorijo osemdeset odstotkov vsega prebivalstva, — producirajo le za svoje lastne potrebe, ker za sovjetske rublje ne dobijo nobenega blaga. Delo v tovarnah je skoraj izumrlo, edino industrija papirja je še precej razvita. Vseled slabih prometnih razmer je razpadla ogromna dežela zopet na celo vrsto manjših gospodarskih pokrajin, ki so med seboj v zelo slabih odnosih.

Za kapitalistični gospodarski sistem bistvena delitev dela je skoraj povsem izginila. Karakteristično je dejstvo, da je velik del inteligence prisiljen, pečati se z najpreprostejšim fizičnim delom. Od gospodarskega procvita pa je v prvi vrsti odvisna višina prebivalstva. Prebivalstva Rusije je danes še vedno toliko, kakor ga je bilo v predvojni letih; za naturalno gospodarstvo torej preogosto. Napetost med prebivalstvom dežele in med produktivnimi silami pa se trajno ne more držati.

K rešitvi tega problema vodita le dve poti: Prva je povzdiga gospodarske organizacije. Po opustitvi svetovne vojne in po štiriletnem boljševiškem režimu lo obnova gospodarstva mogoče šele po preteku nekaj decenijev. Preostaja torej edino druga pot: zmanjšati število prebivalstva. — Najenostavnejše sredstvo za reševanje prebivalstva je, — izseljevanje. To pa je pri sedanjih razmerah v Rusiji povsem nemogoče. Ravnotako je nemogoče preseljevanje v notranjost dežele saj ni skoro nobene za nove pogoje dovolj redko naseljene pokrajine, drugič pa je tudi nemogoče organizirati tehniko preseljevanja. Preostane torej še najgroznejše sredstvo, izumiranje enega dela prebivalstva. To izumiranje, ki je žalibog posledica slabega in neurejenega gospodarstva, je danes že pričelo.

Rusija izumira! Za aktivno politično delovanje, za gospodarsko življenje to gotovo ni vabljiv cilj. Gospodarska težkoča so velike, vendar niso nepremostljive; treba bo drugače začeti in imeti bo treba krepko energijo in veselje do pozitivnega dela. Rusija naj nas uči, kam privede človeka zalepljenost in slaba življenjska izkušnja! Politično je boljševizem danes še na vladi, toda komunistem je v tem največjem eksperimentu definitivno propadel. In boljševizem se danes drži le še s tem, da odpravlja komunistem in se vrača h kapitalizmu.

Za one, ki potujejo v Trst.

Po naredbi ministrstva za notranje zadeve, se morajo vsi državljani, ki potujejo iz Jugoslavije v Trst, zglasti v Trstu pri jugoslovanski delegaciji, ne glede na to, ali jim je potni list v Jugoslaviji izdan tudi za povratek ali ne.

Izpustitev aretiranih inozemcev.

United States Circuit Court of Appeals (federalno okrožno prizivno sodišče) za drugo okrožje je dne 19. januarja v pravdi Ross proti priselniškemu komisarju Wallis izrekel razsodbo, glasom katere priseljenjske oblasti v bodočnosti ne bodo imele pravice držati v zaporu inozemce v svrhu deportacije več kot štiri mesece, potem ko je dotičnik izčrpal vsa pravna sredstva. Ako inozemec ni bil deportiran do tedaj, on sme dobiti nazaj svojo svobodo potom sodnega ukaza (writ of habeas corpus), izdanega radi "protipostanvenega zapora".

"Pravica deportiranja" — izrečlo je sodišče — "ne vključuje nikake pravice do neskončnega zapiranja po dretvezo, da se čaka na priliko za deportacijo."

"Povelje za to in druge deportacije zahteva od pristojnih oblasti, naj povrnejo inozemca v 'deželo od koder je prišel' in to v svrhu 'naj pribavijo prevoznino za inozemca'."

"V zmislu običajnega zakona to mora pomenjati, da treba pri skrbi prevoznino in izvršiti deportacijo v dognednem roku. Kaj je dogneden rok, je pač odvisno od okoliščin; tekom svetovne vojne so sama sodišča priznala, da so bile prilike za deportacijo jako redke in podvržene dolgemu odlaganju. Sedaj pa treba vzeti na znanje dejstvo, da je bil napovedan mir in da so bile vzpostavljene redne prometne zveze. Radi tega mi smo mnenja, da ako dotični inozemec ni bil deportiran tekom štirih mesecev, potem ko je izčrpal vsa pravna sredstva, vsako nadaljnje držanje v zaporu bi pomenjalo protipostavno aretacijo, proti kateri naj odpornost lovi 'habeas corpus'."

Novi italijanski spomeniki.

V Rimu postavljajo spomenik kralja Emanuela. V kratkem pričnjo priprave za spomenik Trsta, Tridenta, Zadra in Pulja.

Velika Blaznikova Pratika

ZA LETO 1922.

20% s poštnino vred.

Večja naročila:

100 pratik stane \$12.00
50 pratik stane \$ 6.50
25 pratik stane \$ 3.75
Z naročilom pošljite tudi denar.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati oziroma soproga **MARY DEJAK, rojena ŠILC,** po kratki, hudi bolezni, previde na s sv. zakramenti, dne 31. dec. 1921 mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabljene se je vršil v torek 3. jan. ob 10. uri dop.

Tem potom se srčno zahvaljujem v prvi vrsti preč. g. Rev. Modru za sv. mašo in spremstvo na pokopališče. Zahvaljujem se tudi Mrs. Miklavčič, Mrs. Dolenc, Mrs. Krek, Mrs. Kopač, Mrs. Fidy, Mrs. Straus in Mrs. Majdič. Konečno klicem: Bog povrni vsem, kateri ste mi skazali naklonjenost v težkih urah usode!

Tebi pa, draga nam mati, ki si nas zapustila, kličemo iz dna duše: Počivaj v miru! Sreč krvavi ob bridki izgubi, a upanje, da se snidemo pri Bogu, tolaži nas in klče k molitvi, da sledimo tvojo pot, kateri nikdo izmed nas ne uide. Bila si skrbna mati svoji družini, služila si Gospodu in sedaj uživaj plačilo v nebesih. Počivaj v miru in večna luč naj ti sveti!

Pokojna je bila rojena v stari domovini v Jurjovci in omožena v Ribnici. Tukaj je bila 22 let. V stari domovini zapuščala dva brata in sestro, v tej deželi pa enega brata.

Žalujoči ostali:

Frank Dejak, soprog.

Anthony, Frank, Charley, Rudolf

in William, sinovi.

Mary, hči.

P. O. Box 117, Federal, Pa.

(6-8-2)

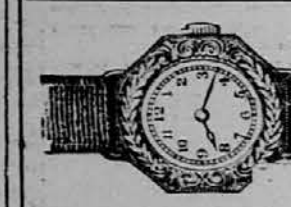
VABILO

na plesno veselico, katero priredi "Brooklynski tamburaški zbor" v soboto 11. svečana točno ob 8. uri zvečer v dvorani "Danice", 92 Morgan Ave., Brooklyn, N. Y. Vljudno vabijo vse Slovence in Slovenke iz Greater New Yorka in okolice

(8-9-2)

VARIJETA SEPOPARADI

Za žene in dekleta, na 15 ruby fine kolesaje, do-
bite danes za \$29.50 pri IVAN PAJK,
24 MAIN STREET, CONEMAUGH, PA.

NAZNANILO

Rojakom v Conemaugh, Pa., in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik.
MR. JOŽE ČERNE
ter ga vsem-toplo priporočamo.
Uprava Glasa Naroda.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

PAIN-EXPELLERJA
Trnovska znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Glejte, da dobite pristnega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO trnovsko znamko.

Znižanje cene za 40%

— Najnovejša 14K. čisto zlata —

ZAPESTNA URA

za žene in dekleta, na 15 ruby fine kolesaje, do-
bite danes za \$29.50 pri IVAN PAJK,
24 MAIN STREET, CONEMAUGH, PA.

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar — Dr. Kern \$5.00
Slovenske angleški slovar 1.50
Slovensko-angleški slovnica 1.50
Nemški abecednik35
Nemški angleški tolmaz50
O lepem vedenju50
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol) 4.00
Angleščina brez štetja40
Črčila. Navodilo za čtenje in pisanje srbskove v cirilici30
Dekletova. Spisal Anton B. Jeglič. Gospodinjstvo — Furgal. Praktična knjiga za naše gospodinjice (Tudo rečena) 1.20
Praktični računar80
Knjiga o lepem vedenju Urbanas, (Trdo vezano) 1.00
Mladeničev, Ant. 3. Jeglič40
I. svetov.40
II. svetov.40
Navesti za kje la. Joca. Koristna knjiga za vsako hišo 1.00
Pravila na oliko, Dr. J. Dostojan. Vartina kuharica, za slabe in dobre čase 1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI

Udova Leruz, detektivski roman 1.40
Jos. Jurčič, 4. sv.: Ovet in sed. Hči mestnega sodnika75
Jos. Jurčič, 5. sv.: Zgodovina sin. Sina kmetkega cesarja itd.25
Jos. Jurčič, 6. sv.: Doktor Zober, roman. — Trgozmer, tpegejla Dve silki — Kaver Meško40
Hude brezna. N' vse zlato, kar se ne svetli itd.35
Patrica, povest iz irske junake dole30
O odsvobodnim solcem, zgodovinska povest, 1. sv. 1.25
O odsvobodnim solcem, zgodovinska povest, 2. sv. 1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan35
Romarica, povest60
Sisto e Sesto, povest iz Abrucev20
Alke in povesti, Kaver Meško Student naj bo, — Naš vsakdanji kruh35
Veselo povesti: Za možem, — V pustih je bla. — Pravda med bratoma35
Vojninski ali poganstvo in krst, povest35
eter Zgaga50
Doli z orojem30
Knjige družbe Sv. Mohorja
Duhovni boj (84 str.)50
Mešija (1. sv.)30
Mešija (2. sv.)30
Zgodovina slov. naroda (5. sv.)30
Zgodovina slov. naroda (6. sv.)30
Mladim srcem (2. sv.)30
Svjal K. Meško30
Knjiga za izhkomolne ljudi.
Spisal I. Cankar 1.75
Pet tednov v srakoplovu 2.50
Amerika h Amerikanc 5.00

JUDSKA KNJŽICA — POVESTI

1. sv. Znamenje štrih. Povest o detektivu Sherlock Holmes60
2. sv. Darovana. Zgodovinska povest iz dobe zvoauskih apostolov. — Med Plazovi, tirolska povest.30
3. sv. Mala življenja, povest50
4. sv. Zgodnja kmetka vojaka, zgodovinska povest75
6. sv. Gendarjev sin — Finčkar, povest30

ZEMLEJEVI

Zdravstveni drvar30
Zemljevid Slovenije10
Zemljevid Evrope30
Velika stenaka mapa 2.50
Zemljevidi: New York, Ilina, Colorado, Kansas, Metana, Minnesota, Wyoming in Alanka — vanki po25
Pennsylvania50
West Virginia40

RAZGLEDNICE:

Zabavne, različne, ducat30
Newyorške, različne, ducat30
Panorama mesta New York, 25 slik20
Panorama mesta Celje, 21 slik20
Čev dolgo50

Z ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča60
Sv. Notburga35
Pravilice za Mladino, B. Košutnik30
Gozdnik (2. zvezka) 1.00
Cvetina Borogradska45
Dostojno vedenje25
Pravilice H. Majar35

Opomba:

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo. Ne naročite knjig, katerih ni v cenniku. Knjige pošiljamo poštnino preste.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St.,

New York

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

32

(Nadaljevanje.)

— Madama, to ni moja stvar. Jaz? Kdo sem jaz? Le slepo orodje v rokah drugih.

Prvikrat je prišlo tedaj ubogi deklici na misel, da bi se mogel njen načrt izjaloviti. Kljub temu pa je še enkrat poskusila, s solzami v očeh.

— Dragi gospod Blazen, pomislite vendar name. Ali hočete odbiti mojo prošnjo? Ali ne veste, kdo da sem? Ali ni vaa žena nikdar govorila o meni?

Ječar je bil očitno ginjen, ko je odgovoril:

— Jaz vem, da dolgujeva jaz in moja žena dosti vaši naklonjenosti, madama. Jaz pa imam svoja povelja in vi vendar nečete, da bi jaz izgubil svoje mesto, madama?

— Če boste izgubili svojo službo, vam ponujam jaz, Dionizija de Sandore, dvakrat tako dobro službo kot jo imate sedaj.

— Madama!

— Vi vendar ne dvomite o moji besedi, gospod Blazen?

— Bog obvaruj! Ni pa le moje mesto, katero bi izgubil. Povrh bi me še strogo kaznovali.

Markiza je iz obnašanja ječarja spoznala, da ga Dionizija ne bo mogla pregovoriti. Vseled tega je rekla:

— Ne ustrajaj pri svoji zahtevi, dete moje. Pojdiva.

— Kaj? Ne da bi vedela, kaj se godi za tem neusmiljenim zidovjem? Ne da bi vedela, če je Zak živ ali mrt?

Očitno se je vrtil v sren ječarja hud boj. Naenkrat je vrzel nagel pogled naokrog ter rekel nato:

— Sicer bi ne smel govoriti, a vas ne morem pustiti proč ne da bi vam povedal, da se gospod de Boaskoran popolnoma dobro počuti.

— Ah!

— Včeraj, ko so ga privedli semkaj, je bil takorekoč ves potr. Vrgel se je na posteljo ter ležal tam nepremično — več kot dve uri. Mislim, da se je solzil.

Vzdih, katerega Dionizija ni mogla zatreči, je presenetil Blazena.

— Zagotavljam vam, madama, — je hitro dostavil, — da ni to dolgo trajalo. Kmalu je gospod de Boaskoran vstal ter rekel naglas:

— Kakšen tepce bi bil, če bi obupaval.

— Ali ste ga slišali reči tako? — je vprašala markiza.

— Ne jaz. Trumene ga je slišal.

— Trumene?

— Da, eden naših ptičkov. On je potepuh, a drugače dober človek. Dobil je povelje stati na straži pred celico Boaskorana ter ga niti za trenutke izpustiti iz oči. Na to idejo je prišel gospod Galpin, kajti jetniki se pogosto v svojem prvem obupu naveličajo življenja in preprečiti kaj takega je bila naloga Trumene.

Stara markiza se je stresla od groze. Šele ta pripomba ji je razodela vso resnost položaja, v katerem se je nahajal njen sin.

— Kljub temu — je nadaljeval ječar, — pa se ni treba ničesar bati. Gospod de Boaskoran je postal zopet popolnoma miren ter celo lahko rečem, da vesel. Ko je vstal danes zjutraj, potem ko je spal celo noč kot poln, je dal poklicati mene ter me poslal za pero, papir in črnilo. Vsi jetniki prosijo to drugi dan. Jaz sem dobil naročilo, da mu smem dati to ter sem mu tudi dal. Ko sem mu prinesel zajutrek, mi je izročil pismo za gospodično de Sandore.

— Kaj, — je vzkliknila Dionizija, — vi imate pismo zame ter mi ga ne daste?

— Sedaj ga nimam več, madama, — je odvrnil ječar. — Izročil sem ga, kot je bila moja dolžnost, gospodu Galpinu, ko je prišel, da zaslisi Boaskorana.

— In kaj je rekel?

— Odpel je pismo, ga prečital, spravil nato v žep ter rekel: — Dobro.

Solze jeze so se v tem času pojavile v očeh gospodične de Sandore. Vzkliknila je:

— Kakšna sramota! Ta človek je prečital pismo, katero je Zak pisal meni. To je podlež!

Ne da bi se zahvalila Blazenu, je potegnila Dionizija staro markizo za seboj in po celi poti nista izpregovorili niti ene besedice.

— Ubogo dete, ni se ti posrečilo, — sta rekli obe stari teti, ko sta videli priti nečakinja nazaj.

Ko pa sta čuli vse, sta rekli:

— Dobro, hočeva videti tega sodnika, ki je še do včeraj na vse skupije dvoril nam, da dobi roko naše sorodnice. Hočeva mu povedati resnice. Če ne bova mogla oprostiti Zaka, ga bova vsaj vzemirjali v njegovem zmagoslavju ter nekoliko ponižali njegov ponos.

Uboga Dionizija ni mogla nič drugega kot sprejeti modrovanje obeh starih devic, kajti njih načrt ji je nudil neposredno zadovoljstvo ter jo obenem potrjeval v njenih prikritih upanjih.

— Da, prav imata, dragi teti, — je rekla. — Hitro in ne izgubljanja nobenega časa.

Napotili sta se, ne da bi se brigali za boječe ugovore markize. Dobri stari devici pa sta se strašno motili glede duševnega razpoloženja gospoda Galpina. Prejšnji srušec njih sorodnice ni nikakor ležal na postelji, posejani s cvetkami. V pričetku te zadeve se je lotil z velikansko umemo, kajti smatral jo je za izvanredno priliko, na katero je že dolgo časa čakal in ki naj bi otvorila vrata k poti napredovanja. Ko se je lotil preiskave, ni imel niti trenutka časa, da bi razmišljal o celi zadevi. Odsel ga je hudournik in z nekakim bolestnim zadoščanjem je opazoval, kako so dokazi krivde rasli, dokler ni bil prisiljen poslati svojega prejšnjega prijatelja v ječo. V onem času je bil kot omamljen vsled najbolj sijajnih pričakovanj. Ta ugodna preiskava, ki je v teku par ur dovedla do razkritja krivce, na katerega bi v celi provinci najbolj nazadnje padel sum, ni mogla drugega kot ustanoviti njegovo veliko bistroumnost in zmčnost.

Par ur pozneje pa se ni Galpin več oziral na vse te dogodke z istim očesom. Prišel je razmišljati. Prišel je tudi dvomiti o svoji sposobnosti ter se vpraševati, če ni mogoče prehitro postopal. Če je bil Zak kriv, je bila stvar seveda dobra. Kaj pa, če bi bil Zak nedolžen? Ko mu je prvokrat prišla ta misel, se je stresel prav do mozga svojih kosti. Zak nedolžen! To je pomenjalo njegovo lastno obsojbo, konec karijere, uničenje upanj in propast vseh njegovih načrtov. Zak nedolžen, — to je pomenjalo zanj nečast in sramoto. Počutili bi ga proč iz Sovter, kjer bi ne mogel ostati po takem škandalu. Izgnan bi bil v kako gnezdo, brez upanja na napredovanje.

Zaman je skušal prepričati samega sebe, da je izpolnil le svojo dolžnost. Ljudje bi rekli, če bi sploh hoteli odgovarjati, da je najti zmot, škandalozne znote, katerih ne sme zakriviti noben sodnik; da je v interesu postave, da se preje izogne kazni krivce kot da bi se kaznovalo nedolžnega.

Tako nemirnih misli, ki morejo le pretresati dušo ambicioznega človeka, je gospod Galpin našel, da je njegova blazina posejana s trui. Vstal je ob šestih. Ob enajstih je poslal po svojega pisarja Mešeta in oba sta odšla skupaj v ječo, da nanovo pričeta z zaslišanjem. Takrat mu je ječar tudi izročil pismo, katero je napisal Zak za Dionizijo. To je bilo kratko obvestilo, katero bi napisal vsak razumen človek, ki ve, da ne more ostati njegova korespondenca tajna. Pismo ni bilo niti zapечатeno, česar pa ječar ni zapazil.

Glasi se je:

— Dragi Dionizija! Misel na strašno bolelost, katero ti povzročam, je najbolj mučna ter predstavlja skoro moje edino žalost. Ali ti moram zagotoviti, da sem nedolžen? Prepričan sem, da mi tega ni treba. Jaz sem žrtev usodopolne kombinacije okoliščin, ki niso mogle drugega kot spraviti pravico na napačno sled. Ponavljam pa ti, da bodo upapolna. Ko bo prišel čas, bom uredil vse stvari kot treba.

(Dalje prihodnjš.)

Nesramna izzivanja Italije

"Jutro" piše v svojem uvodniku:

— Naša mladina je manifestirala proti najnovjši pljuski, ki jo je Jugoslavija dobila od svojega dobrega soseda.

Della Torretta, ki je doživel s svojo politiko nekaj neuspehov, rabi zopet nacionalistično gonjo. Da utrdi svoj položaj. Aparat mu je dobro funkcioniral. Promptno so šli laški razorniki na šibeniško ulice izzivat, promptno so sledili pripravljeni strelji in diplomatska zahteva, da moramo mi prositi za odpuščanje.

Drugi del šibeniškega incidenta je še bolj poniževalen. Proti vsemu mednarodnemu pravu se nahajajo laške bojne ladje v naših vodah, in k oizroča laški zastopnik neke zahteve, ne stori tega potom našega zastopnika v Rimu, odnosno svojega zastopnika v Beogradu, marveč izroči neko zahtevo šefu pokrajinske vlade. Tako nekako, kakor da smo bavadna afriška država, kjer se ni treba obračati na njenega vladarja, marveč zadostuje, če obvestiš enega ali drugega Menelikovega glavarja rodu.

To obnašanje ohliti izživčev in prisotnost njih ladij, to je — druga pljuska, hujša od strelav. Ali smo evropska država in član Zveze narodov, ali smo nekakšna Liberia ali Abesinija?

Kdor je zasledoval dogodke v zadnjih letih, jasno vidi, da tiči v laškem izzivanju premišljen sistem. Jedva se poleže eno razburjenje, se izlove drugo. Za drugim tretje. Takšnih izzivanj je bilo že cela serija. — vmes pa "kaznujejo" goriske ali istrske Jugoslovane s požigi — in celemu svetu pripovedujejo, kakšni barbari smo — mi. Pritisk na nas se izvaža neprestano od vseh strani, z diplomatsko intrigo, z gospodarsko spletko, s političnim izzivanjem in na vse načine.

Nam je stavljeno vprašanje: — Kako pravzaprav z Italijo? Ali res ne bo konca večnih pouličnih diplomatskih in drugih intrig, ki se plete okrog nas v krogu od Rima čez Pariz, Pešto, Bukarešto, Sofijo in Albanijo? V krogu so tudi Badič, "črnogorski" in "hrvatski" emigranti itd. Ali res ne bo konca? Kako naj si pomagamo?

Eno sredstvo samopomoči je umna zunanja politika.

Ta pa ne more imeti dovoljnih uspehov, če se ne opira tudi na dobro organizirano pomoč tam kjer zunanja politika nima neposrednega vpliva.

Predvsem mislimo na gospodarsko politiko. Naša trgovinska

bilanca kaže velikanske pasivnost v prid Italiji, ki nam prodaja — drago in malovredno svojo robo. Tu in le tu moremo sami vrniti nesramnemu sosedu stotero, kar je zaslužil in tu si lahko sami pomagamo. Neposredno naj obeti posledice nesramne politike tržaški trgovci. Ponovno pravimo: — Bog varuj, da bi na tržaškem poljudnem sejmu kak Jugoslovian kupil le za en centesimo blaga!

S tem pa seveda ta samopomoč še dolgo ni izčrpana. Italija ima mnogo gospodarskih težav (baš sedaj moratorij). Tu se lahko otresemo njene vsiljivosti, če organiziramo točen nadzor našega medsebojnega prometa in če na domestimo laško blago z drugim, naprimer s češki mali nemškimi ali rancoskim. Tu je hvaležna in potrebna naloga za poseben gospodarski in statistični oddelček Jugoslovanske Matice, in za Trgovsko in obrtno zbornico, ki je poklicana, da v taksem nacionalnem gospodarskem momentu najde temelje za razvoj našega gospodarskega življenja. Samo z besedami in brez strokovnjakov seveda ni nič.

Tako se je naprimer Turčija leta 1908. branila proti Avstriji, — z uspehom. Na mesto avstrijske trgovine je stopila druga. Isto je pri nas mogoče in potrebno, če vzemo reč v roke ljudje, ki imajo resno voljo, sposobnost in ideal.

Tržaški in goriški bratje danes trepečejo. Danes so jih fašisti popisovali. Jutri naj "Popolo di Trieste" prinese vest, da je kdo pljunil v okno tukajšnjega laškega predstavnika, pa bo jutri pogrom na zasebno last in življenje naših bratov. Poštenjak težko živi v soseski z roparjem.

Revizija zunanje politike nam je potrebna, gotovo. Toda pometajmo pred svojim pragom in pogledimo, kaj smo storili koristnega sami. In potem stopimo na na delo pod geslom: Italiji zasebni gospodarski boj, kot ne pri pomarančah marveč pri milijonih!

ADVERTISEMENTS.

POZOR, ROJAKI!

Rad bi izvedel od rojakov Slovencev, če ima kateri "buldog" psico za prodati, staro od 7 mesecev do 1 leta. Kateri bi imel, naj se oglasi na ta naslov: John Spiller, Box 84, Panama, Ill.

(7-9-2)

Olajšave pri povračanju preplačanih davkov.

Vsled odloka Treasury Departmenta, ki je stopila v veljavo dne 16. decembra preteklega leta, so bile uvedene znatne olajšave v svrhu hitrega poravnavanja davkoplačevalnih tirjatcev za povračilo in znižanje federalnih davkov. Dosegljivo ako so davčne oblasti ob pregledu dohodarskih prijav (income tax return) dognale, da je bil dohodninski davek previsoko izračunan oziroma za povračilo preplačanega davka. Tako prošnja je potem čakala na rešitev, dokler je prišla na vrsto. Ker je bilo jako mnogo teh prošelj, — je stvar precej zavlačevala.

Po 15. decembru pa davčne oblasti ne bodo več povabile davkoplačevalce, naj vložijo prošnjo za povračilo davkov, plačanih čez znesek, ki ga zakonito dolguje, marveč bo on dobil naravnost potrdilo, da so mu naložili previsok davek (Certificate of Overassessment) in ček v povračilo preplačanega davka. Ako davkoplačevalec še dolguje del dohodninskega davka, se preplačilo uporabi v poravnavo še dolžnega zneska in ostanek se takoj povrne. To postopanje bo v veliko korist tistim, ki za davkoplačevalce, kolikor za vlado, kajti odpravlja potrebo posebnih prošelj s strani davkoplačevalca in zmanjšuje delo urada za reševanje davkoplačevalnih tirjatcev.

Davkoplačevalci smejo tudi sedaj vložiti prošnje za znižanje oziroma povračilo davka, ali priključuje se, da bo nova odredba znatno znižala število teh prošelj. Dohodninski urad se trudi, da reši vse še nerešene prošnje tekom čestih mesecev in da bo kasneje reševal iste kar sproti. Po dohodninskem zakonu od leta 1921 je vlada v nekaterih okoliščinah dolžna plačati obresti na preplačani davek, in sicer od dneva plačila do dneva povračila. Nova naredba bo znatno znižala znesek teh obresti, ki jih vlada mora plačati.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreeem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da je dne 12. januarja na zastrupljenju krvi umrl moj nepozabljeni mož in dobiro oče svojih otrok

FRANK KRALJ.

Pokojni je bil doma iz Zabukovja, fara Raka, Dolenjsko. V Canadi je bival 15 let in je bil posod priljubljen bodisi med domačini kakor tudi pri ljudeh tuje narodnosti.

Tem potom izrekam najiskrenejšo hvalo vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji poti. Bodi mu lahka zemlja!

North Cedar, Nanaimo, B. C., Canada.

Žalujoci ostali:

Jenny Kralj, soproga.

Jenny, Josephine, Frank, Vency, Adolph, Tony, Joseph, Genevieve, otroci.

John Kralj, brat tukaj.

Mary Stojak, sestra v starem kraju.

POTOVANJE IZ EVROPE.

Ako imate sorodnika v Avstriji ali Nemčiji, kateri je tam pristojen ter želi priti v Ameriko, ga zamorete sedaj dobiti sem. Nadalje zamorete sedaj ameriški državljani dobiti žene in otroke izpod 18. leta iz Jugoslavije ali zasedenega ozemlja.

Avstrijski podaniki morajo plačati vizej pri ameriškem konzulu z ameriškim denarjem in ravno tako morajo na Ellis Islandu svoto \$25.00 pokazati v ameriških dolarjih.

Glede denarnih pošiljatelj v U. S. dolarjih, za vsa pojasnila glede potovanja, potrebnih listin (affidavitov) in voinih listkov se obračajte na najstarejšo slovensko tvrdko:

Frank Sakser State Bank,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

FINLAND	11 febr.	— Cherbourg	POTOMAC	18 marča	— Bremen
LA SAVOIE	11 febr.	— Havre	AQUITANIA	21 marča	— Cherbourg
GARMANIA	11 febr.	— Reka	N. AMSTERDAM	25 marča	— Boulogne
POTOMAC	11 febr.	— Bremen	HOMERIK	25 marča	— Cherbourg
ORBITA	17 febr.	— Hamburg	YORK	29 marča	— Bremen
ADRIATIC	18 febr.	— Cherbourg	ORBITA	31 marča	— Hamburg
OLYMPIC	18 febr.	— Cherbourg	HUDSON	1 aprila	— Bremen
N. AMSTERDAM	18 febr.	— Boulogne	OLYMPIC	1 aprila	— Cherbourg
PARIS	21 febr.	— Havre	KROONLAND	1 aprila	— Cherbourg
MONGOLIA	23 febr.	— Hamburg	LA LORRAINE	1 aprila	— Havre
KROONLAND	25 febr.	— Boulogne	MAURETANIA	4 aprila	— Cherbourg
HUDSON	25 febr.	— Bremen	PARIS	5 aprila	— Havre
MINNEKAHA	26 febr.	— Hamburg	LAPLAND	8 aprila	— Cherbourg
NOORDAM	26 febr.	— Cherbourg	PR. MATOIKI	8 aprila	— Bremen
AQUITANIA	28 febr.	— Cherbourg	SEYDLITZ	12 aprila	— Bremen
SEYDLITZ	1 marča	— Bremen	FRANCE	13 aprila	— Havre
HOMERIK	1 marča	— Cherbourg	ORDUNA	14 aprila	— Hamburg
ORDUNA	3 marča	— Hamburg	FINLAND	22 aprila	— Cherbourg
ZEELAND	4 marča	— Cherbourg	MAURETANIA	25 aprila	— Cherbourg
LA LORRAINE	4 marča	— Havre	HANOVER	26 aprila	— Bremen
PR. MATOIKI	4 marča	— Bremen	ROCHAMBEAU	27 aprila	— Havre
SAKONA	7 marča	— Cherbourg	MAURETANIA	28 aprila	— Hamburg
ARABIC	8 marča	— Bremen	ZEELAND	29 aprila	— Cherbourg
LA SAVOIE	11 marča	— Havre	LA SAVOIE	6 maja	— Havre
RYNDAM	11 marča	— Boulogne	YORK	10 maja	— Bremen
OLYMPIC	11 marča	— Cherbourg	LAPLAND	13 maja	— Cherbourg
AMERICA	11 marča	— Bremen	ORBITA	12 maja	— Cherbourg
PARIS	15 marča	— Havre	MAURETANIA	18 maja	— Cherbourg
HANOVER	15 marča	— Bremen	MAJESTIC	20 maja	— Cherbourg
QROPESA	17 marča	— Hamburg	ORDUNA	26 maja	— Cherbourg
FINLAND	18 marča	— Cherbourg	BERENGARIA	30 maja	— Cherbourg

ADVERTISEMENTS.

JUGOSLAVIJA

Hitro zveze z vsemi točkami v Jugoslaviji. Dobra in zadatna hrana. Zaprti prostor, Veliki prostor na krovu. Vsa udobnost modernega parnika.

RED STAR LINE

Odplujejo vsaki teden.

NEW YORK v PLYMOUTH, CHERBOURG in ANTWERPEN.

*FINLAND 11. febr.

*GOTHLAND 18. febr.

*KROONLAND 23. febr.

*ZEELAND 4. marča

*Vstavil v Halifax sem in da.

V HAMBURG, GDANSK in LISAU

VSE VODNE PROGE DO POLJSKE

SAMLAND (samo 3. razred) ... 7. marča

AMERICAN LINE

NEW YORK v PLYMOUTH, CHERBOURG, HAMBURG.

MINNEKAHA 8. marča

*MANCHURIA 22. marča

*Na poti tj. se vstavi v Queenstown.

WHITE STAR

V CHERBOURG in SOUTHAMPTON

OLYMPIC 18. febr.

MAJESTIC (največji na svetu) 20. maja

IZ NEW YORKA v MADEIRO, GIBRALTAR, ALŽIR, GENOVO, NAPOLI, ATENE, ALEKSANDRIJO ZA EGIPT

IN NIL.

ADRIATIC 18. februarja

ARABIC 8. marča

INTERNATIONAL MERCHANTS

MARINE COMPANY

126 parnikov — 1,300,000 ton.

No. 1 BROADWAY, NEW YORK CITY

ali pri lokalnih agentih.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA

Beograd, Celje, Caviat, Dubrovnik, Ercegovci, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA

Triest, Opatija, Zadar.

NEMŠKA AVSTRIJA

Dunaj.

IZVEŠUJEMO hitro in po ceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji ter izdajamo čeke v krosah, lirah in dčarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne listke na vse kraje in za vse črte. (Vidi zgoraj kretanje parnikov.) Kadar ste na poti v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se Vam bo izplačalo, ako se zglasite glede vredite Vaših denarnih zadev pri ravnanstvu naše banke v prvem nadstropju brez ozira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morda kupili drugje.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za vse one, ki so se ali se bodo posluževali naše banke.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

ISČEMO DEKLE